

ABSTRACTS

The Editor is grateful to Eleni Andrikou for her assistance in the preparation of the Greek abstracts.

BROODBANK, Cyprian, REHREN, Thilo and ZIANNI, Antonia-Maria,

Scientific Analysis of Metal Objects and Metallurgical Remains from Kastri, Kythera.

Scientific analysis of samples taken from metal objects and metallurgical products excavated during the 1960s at Kastri on Kythera provide new evidence concerning, variously, the Aegean metals trade and metallurgy on Kythera. The samples date to the Second Palace (Neopalatial), Classical and Late Roman periods. The Bronze Age material comprises fragments of copper ingots and silver cups, neither of which metal is locally available in Kythera, and the later material relates largely to local smelting and possibly smithing of iron, whose origin is uncertain. These activities are related to preliminary information concerning the distribution at each period of metallurgical activity across the island that has been generated by the intensive surface survey of the Kythera Island Project.

Εργαστηριακή ανάλυση μεταλλικών αντικειμένων και μεταλλουργικών καταλοίπων από το Καστρί Κυθήρων.

Η εργαστηριακή μελέτη δειγμάτων από μεταλλικά αντικείμενα και μεταλλουργικά υπολείμματα που αποκαλύφθηκαν στις ανασκαφές της δεκαετίας του 1960 στο Καστρί Κυθήρων, παρέχει νέα στοιχεία για την τοπική μεταλλουργία και το εμπόριο των μετάλλων στο Αιγαίο. Τα δείγματα χρονολογούνται στη Νεοανακτορική, Κλασική και Υστερο-ρωμαϊκή περίοδο. Τα ευρήματα της Εποχής του Χαλκού περιλαμβάνουν θραύσματα από χάλκινα τάλαντα και αργυρά κύπελλα, μέταλλα τα οποία δεν είναι διαθέσιμα στα Κύθηρα. Τα μεταγενέστερα ευρήματα σχετίζονται με την εκκαμίνευση και πιθανώς την κατεργασία σιδήρου, η προέλευση του οποίου παραμένει αβέβαιη. Τα αποτελέσματα αυτά συσχετίζονται με τα πρώτα δεδομένα για την κατανομή των μεταλλουργικών δραστηριοτήτων στο υπόλοιπο νησί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους, όπως προέκυψαν από την εντατική έρευνα επιφανείας, η οποία διεξήχθη στα πλαίσια του Ερευνητικού Προγράμματος Κυθήρων.

CATLING, Hector

A. H. S. Megaw: a Memoir

An account is given of the adult life and career of Peter Megaw, from his first admission to the British School at Athens as Walston Student in 1931, to his Vice-Presidency of the School at the time of his death in 2006. His years (1935–60) as Director of the Department of Antiquities, Cyprus are described, and the great importance stressed of his work in preserving the island's architectural heritage of the Christian period. His Directorship of the British School at Athens is described. His publications are noted, including his (posthumous) *Kourion: Excavations in the Episcopal Precinct*.

A. H. S. Megaw – Ανάμνηση

Εκτίθεται η ζωή και το έργο του Peter Megaw, από τότε που έγινε για πρώτη φορά δεκτός στην Βρετανική Σχολή στην Αθήνα ως φοιτητής του Walston το 1931, μέχρι την περίοδο της Αντιπροεδρείας του στη Σχολή, που συνέπεσε με το χρόνο του θανάτου του το 2006. Περιγράφονται τα χρόνια (1935–1960), κατά τα οποία διετέλεσε Διευθυντής του Τμήματος Αρχαιοτήτων Κύπρου, και τονίζεται η μεγάλη σπουδαιότητα του έργου του για την διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της νήσου από τη χριστιανική περίοδο. Περιγράφεται επίσης, η θητεία του ως Διευθυντού της Βρετανικής Σχολής στην Αθήνα. Παρατίθενται οι δημοσιεύσεις του, περιλαμβανομένου και του μετά θάνατον δημοσιευθέντος έργου, *Kourion: Excavations in the Episcopal Precinct*.

CAVANAGH, W., MEE, C. and RENARD, J. With contributions from GARDIENSEN, A., KARABATSOU, A. and LAGIA, A.

Excavations at Kouphovouno, Laconia: Results from the 2001 and 2002 Seasons.

A final report is presented here on the excavation of four Areas at the prehistoric site of Kouphovouno, Sparta, Lakonia. Areas A and D were excavated as trials in 2001 and lie outside the land purchased by the BSA for the main campaigns, so they could not be excavated further, whilst Areas E and F had extensive deposits of historic date and were not further explored as being outside the remit of the main Kouphovouno Project. The excavations have yielded important Neolithic and Early Helladic II deposits, plus Bronze Age burials and later Roman remains. After summarising the aims of the Project and mentioning earlier work at the site, the report gives an account of the stratigraphy and finds and includes specialist reports on the human and animal bones, the ceramics, the chipped and ground stone and other finds. Also discussed is the relationship between the surface remains reported in BSA 99 and the excavated material.

Ανασκαφές στο Κουφόβουνο Λακωνίας: αποτελέσματα από τις περιόδους 2001 και 2002.

Παρουσιάζεται η τελική αναφορά για την ανασκαφή σε τέσσερις Περιοχές της προϊστορικής θέσεως στο Κουφόβουνο Σπάρτης στη Λακωνία. Οι Περιοχές Α και D ανασκάφηκαν δοκιμαστικά το 2001, βρίσκονται εκτός της εκτάσεως που εξαγοράστηκε από τη Βρετανική Αρχαιολογική Σχολή για την κύρια ανασκαφή, και συνεπώς δεν ανασκάπτονται, ενώ οι Περιοχές Ε και F, όπου υπάρχουν εκτεταμένες αποθέσεις ιστορικών χρόνων δεν ερευνήθηκαν, διότι εκφεύγουν του σκοπού του βασικού Προγράμματος για το Κουφόβουνο. Οι ανασκαφές απέδωσαν σημαντικά νεολιθικά και πρωτοελλαδικά II σύνολα, καθώς και ταφές της Εποχής του Χαλκού και ρωμαϊκά κατάλοιπα. Αφού συνοψιστούν οι σκοποί του Προγράμματος και αναφερθούν παλαιότερες εργασίες στην θέση, περιγράφονται στην αναφορά η στρωματογραφία και τα ευρήματα, περιλαμβανομένων εκθέσεων από ειδικούς για τα οστά ανθρώπων και ζώων, την κεραμική, τον πελεκυμένο και λειασμένο λίθο και τα λοιπά ευρήματα. Συζητείται επίσης, η σχέση των καταλοίπων επιφανείας που αναφέρονται στο BSA 99 και του υλικού που προήλθε από την ανασκαφή.

GALANAKIS, Y.,

The Construction of the Aegisthus Tholos Tomb at Mycenae and the Helladic Heresy.

The article examines the importance of the Aegisthus tholos tomb in the formation of the tripartite chronological scheme of the Mycenae tholos tombs by A. J. B. Wace. The scheme is assessed in the light of the epistemological debate between Wace and Evans concerning the nature and extent of Minoan influence on mainland Greece in the early Late Bronze Age. It is here suggested that the two-phase construction identified by Wace in the Aegisthus tholos contributed significantly to the establishment of the structural development of the Mycenae tholoi, an important point against Evans's views on the subject. The two-phase construction is re-visited with a view to highlight its importance in Wace's scheme but more significantly to shed light on the planning and execution of the Aegisthus tomb. While the two-phase construction cannot altogether be dismissed, it is suggested that the ashlar façade of the Aegisthus tomb was not an afterthought, as is largely maintained, but a preplanned action and part of the tomb's original design.

Η κατασκευή του θολωτού τάφου του Αιγίσθου στις Μυκήνες και η περί ελλαδικής καταγωγής άποψη.

Στο άρθρο αυτό εξετάζεται η σημασία του θολωτού τάφου του Αιγίσθου στη διαμόρφωση του σχήματος του Α. J. B. Wace ως προς την αρχιτεκτονική εξέλιξη των θολωτών τάφων των Μυκηνών. Γίνεται προσπάθεια κατανόησης και ερμηνείας του σχήματος του Wace υπό το πρίσμα της διαμάχης του με τον Evans σχετικά με

τον ρόλο και την επίδραση της μινωικής Κρήτης στην ηπειρωτική Ελλάδα κατά την πρόιμη φάση της Ύστερης Εποχής του Χαλκού. Υποστηρίζεται ότι, η αναγνώριση δύο αρχιτεκτονικών φάσεων από τον Wace στην κατασκευή του τάφου του Αιγίσθου συνέβαλε σημαντικά στη θεμελίωση του τριμερούς συστήματος χρονολόγησης των θολωτών τάφων των Μυκηνών, το οποίο αποτέλεσε ένα σημαντικό επιχείρημα του Wace εναντίον των θέσεων του Evans. Η επανεξέταση της κατασκευής του τάφου του Αιγίσθου στο παρόν άρθρο αποσκοπεί να φωτίσει λιγότερο γνωστές πτυχές της έρευνας, όσον αφορά στο σχεδιασμό και την κατασκευή του. Αν και δεν είναι δυνατόν να αποκλειστεί η κατασκευή του σε δύο φάσεις, η ξεστή πρόσοψη δεν πρέπει να θεωρείται μεταγενέστερη προσθήκη, όπως είναι η κρατούσα άποψη, αλλά μέρος του αρχικού σχεδιασμού του τάφου.

KNAPPETT, Carl and COLLAR, Anna with contributions from SACKETT, Hugh, WARREN, Peter and KENNA, V.E.G.,

Unpublished Middle and Late Minoan I material from the 1962–3 excavations at Palaikastro, East Crete (PK VIII)

Results of excavations in 1962–3 at the Minoan coastal town of Palaikastro were published in the *Annual* in 1965 and 1970, as *PK VI* and *PK VII*. While those publications did report on all excavated contexts, in some cases this took the form of a preliminary report pending fuller study. The current paper (*PK VIII*) fills in most of the main gaps, particularly where the Middle Minoan period is concerned, but also with some attention to the Early and Late Minoan periods. Contexts and deposits from different blocks in the town are presented, as well as from outside the main town towards the area known as Sarantari. These provide good evidence for the existence of particular phases of occupation in the town, notably throughout the Middle Minoan period (MM IA, IB, II, IIIA and IIIB), as well as in EM IIB and LM IB. Some of these phases are not very well known at Palaikastro, or in east Crete more generally. This paper thus contributes to a fuller characterisation of certain ceramic phases at the level of both the site and the region, as well as supplementing our knowledge of the long-term occupation of this important coastal town throughout the Middle Bronze Age.

Αδημοσίευτο μεσομινωικό και υστερομινωικό I υλικό από τις ανασκαφές του 1962–3 στο Παλαϊκάστρο ανατολικής Κρήτης (PK VIII).

Τα αποτελέσματα των ανασκαφών του 1962–3 στη μινωική παράκτια πόλη του Παλαϊκάστρου δημοσιεύτηκαν στο *Annual* το 1965 και το 1970, ως *PK VI* και *PK VII*. Αν και οι δημοσιεύσεις αυτές αναφέρονταν σε όλα τα ανασκαμμένα σύνολα, σε μερικές περιπτώσεις έλαβαν τη μορφή προκαταρκτικής εκθέσεως σε αναμονή πληρέστερης μελέτης. Η παρούσα μελέτη (*PK VIII*) συμπληρώνει τα κυριότερα κενά, ιδιαίτερα όσον αφορά τη Μεσομινωική περίοδο, μη εξαιρώντας όμως την Πρόιμη και Ύστερη Μινωική. Παρουσιάζονται σύνολα από διάφορα τετράγωνα της πόλεως καθώς και έξω από αυτήν, προς την περιοχή γνωστή ως Σαραντάρη. Τα σύνολα αυτά παρέχουν ικανοποιητικά στοιχεία για την ύπαρξη ιδιαίτερων φάσεων στην κατοίκηση της πόλεως, κυρίως καθόλη τη Μεσομινωική περίοδο (MM IA, IB, II, IIIA και IIIB), καθώς και την ΠΜ IIB και ΥΜ IB. Μερικές από αυτές τις φάσεις δεν είναι τόσο καλά γνωστές στο Παλαϊκάστρο ή γενικότερα στην ανατολική Κρήτη. Το άρθρο συμβάλλει στον πληρέστερο χαρακτηρισμό ορισμένων κεραμικών φάσεων τόσο σε επίπεδο τοπικό όσο και ευρύτερης περιοχής, και εμπλουτίζει τη γνώση μας ως προς τη μακρόχρονη, κατά τη Μεσομινωική περίοδο, κατοίκηση αυτής της σημαντικής παραθαλάσσιας πόλης.

PANAGOPOULOU, Katerina,

Between Necessity and Extravagance: Silver as a commodity in the Hellenistic Period.

The remarkably high numbers of silver items (traded goods and coins) found around the Mediterranean during the Hellenistic period, compared to the earlier periods, is inextricably bound

with the increase in the amounts of silver extracted and with the wider recognition and acceptance of this metal in the Hellenistic world. Not least, the fact that silver, through its dual role as money and as a commercial commodity, binds use value with exchange value in Hellenistic societies, challenges one to explore the economic behaviour of this metal within the broader economic picture.

The present article offers a multidisciplinary approach to the role of silver in Hellenistic economies along these lines. Through the study of literary, epigraphical and archaeological evidence, it embarks on a survey of the ways in which mining, the function of metal workshops, trade and population movements, wars regulated or influenced the spread of silver commodities around the Mediterranean. The construction of a theoretical model regarding the economic behaviour of silver enables us to identify broadly the mechanisms of (re)distribution of silver items in Hellenistic micro- and macroeconomies.

Ανάμεσα στην ένδεια και στην επίδειξη: ο άργυρος ως εμπορεύσιμο προϊόν στην Ελληνιστική περίοδο.

Η θεαματικά αυξημένη κυκλοφορία αργυρών αντικειμένων (εμπορεύσιμων προϊόντων κα νομισμάτων) στην περιοχή της Μεσογείου κατά την Ελληνιστική περίοδο, σε σχέση με τις προηγούμενες ιστορικές περιόδους, συνδέεται άρρηκτα με την αύξηση των ποσοτήτων εξορυσσομένου αργύρου και με την ευρύτερη αναγνώριση και αποδοχή του πολύτιμου αυτού μετάλλου στον ελληνιστικό κόσμο. Το γεγονός ιδίως ότι ο άργυρος, με το διττό του ρόλο, ως μέσο συναλλαγής και ως εμπορεύσιμο προϊόν, συνδυάζει στις ελληνιστικές κοινωνίες τη συναλλακτική αξία με την αξία της πρακτικής χρήσεως, μας ωθεί να διερευνήσουμε την οικονομική συμπεριφορά του στο ευρύτερο οικονομικό πλέγμα της περιόδου.

Η παρούσα μελέτη επιχειρεί μια διεπιστημονική προσέγγιση του ρόλου του αργύρου στις ελληνιστικές οικονομίες, με βάση τις παραπάνω αρχές. Μέσα από τη μελέτη φιλολογικών, επιγραφικών και αρχαιολογικών τεκμηρίων, διερευνώνται οι πρακτικές διά των οποίων, η εξόρυξη του μετάλλου, η λειτουργία των εργαστηρίων αργύρου, το εμπόριο και οι μετακινήσεις πληθυσμών, και τέλος, οι πόλεμοι ρύθμιζαν ή επηρέαζαν την διάδοση των αργυρών προϊόντων στην περιοχή της Μεσογείου. Η κατασκευή ενός θεωρητικού σχήματος για την κυκλοφορία του αργύρου, θα μας οδηγήσει στην αδρή περιγραφή των μηχανισμών (ανα)διανομής αργυρών αντικειμένων στις ελληνιστικές μικρο- και μακροοικονομίες.

PRESTON, Laura,

The Isopata Cemetery at Knossos

This article re-examines the Isopata cemetery, a Final Palatial burial site north of the Knossos palace excavated in 1909–10. After presenting unpublished material from the excavations, including a previously unknown tomb, the article compares the cemetery with other contemporary burial sites in the Knossos valley and at Poros. While all tomb use in this period appears to have been a statement of high status, Isopata (and several of its tombs in particular) nevertheless stands out in terms of architectural extravagance and in its appeals to prestige symbolism – including the continuation of actual ritual practices – from the Neopalatial past.

Το νεκροταφείο των Ισοπάτων στην Κνωσό.

Στο άρθρο αυτό επανεξετάζεται το νεκροταφείο των Ισοπάτων, μια ταφική θέση της τελευταίας φάσεως των ανακτόρων, η οποία βρίσκεται βόρεια από το ανάκτορο της Κνωσού και ανασκάφηκε το 1909–10. Αρχικά, παρουσιάζεται αδημοσίευτο υλικό από τις ανασκαφές, περιλαμβανομένου και ενός μέχρι τώρα άγνωστου τάφου, και ακολούθως συγκρίνεται το νεκροταφείο με σύγχρονες του ταφικές θέσεις στην κοιλάδα της Κνωσού και στον Πόρο. Αν και όλοι οι τάφοι αυτής της περιόδου φαίνεται ότι απηχούν την υψηλή κοινωνική θέση των ενοίκων τους, τα Ισοπάτα (και ιδιαίτερα ορισμένοι από τους τάφους) ξεχωρίζουν ως προς την αρχιτεκτονική υπερβολή και τις προεκτάσεις της στο συμβολισμό του γοήτρου – περιλαμβανομένης της συνέχειας των ταφικών πρακτικών – από το νεοανακτορικό παρελθόν.

RENFREW, Colin, PHILANIOUTOU, Olga, BRODIE, Neil, and GAVALAS, Giorgos,

Keros: Dhaskalio and Kavos, early Cycladic Stronghold and Ritual Centre. Preliminary Report of 2006 and 2007 Seasons.

The excavations of the Cambridge Keros Project at early bronze age Dhaskalio and Dhaskalio Kavos on the Cycladic Island of Keros during the 2006 and 2007 seasons are described. They were directed by Colin Renfrew with Olga Philaniotou as Associate Director and Neil Brodie and Giorgos Gavalas as Assistant Directors. The site of Dhaskalio Kavos is well-known for the extensive looting which took place there during the 1950's. Rescue excavations by Christos Doumas in 1963 and by Photeini Zaphiropoulou in 1967, and a project in 1987, directed by Renfrew, Doumas and Lila Marangou, defined the extent of the looted 'special deposit', assigned to the early bronze age Keros-Syros culture (Early Bronze II). At the beginning of the 2006 field season a separate and unlooted special deposit was located at the southern end of the Kavos site (the 'Special Deposit South'). Its excavation yielded thousands of fragments of marble vessels and potsherds, and hundreds of broken marble figurines. These had been deliberately broken elsewhere, brought to the site and deposited there in what appears to be a ritual context. Work on the Special Deposit South continued in 2007, and excavations on the extensive Early Cycladic settlement on the small (200 metre) but precipitous island of Dhaskalio were initiated. Well preserved building remains were uncovered with abundant Early Cycladic domestic materials.

Dhaskalio island may now be recognised as a major settlement of the Keros-Syros culture (c. 2800 to 2300 BC). Kavos, immediately opposite on Keros itself, is confirmed as the locus for two separate areas of structured deposition of high status materials, brought from a wide range of sources in the Cyclades and possibly beyond, apparently already in fragmentary condition, and placed there in a series of prestatations for which a ritual context may safely be inferred. Dhaskalio Kavos may now be claimed as the first major symbolic centre of the early Aegean.

Κέρος: Δασκαλιό και Κάβος, πρωτοκυκλαδικό οχυρό και τελετουργικό κέντρο. Προκαταρκτική αναφορά για τις περιόδους 2006 και 2007.

Περιγράφονται οι ανασκαφές του Προγράμματος του Cambridge για την Κέρο, οι οποίες πραγματοποιήθηκαν τις περιόδους 2006 και 2007 στις θέσεις της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού, Δασκαλιό και Κάβο Δασκαλιού στο κυκλαδικό νησί της Κέρου, υπό τη διεύθυνση του Colin Renfrew με Συνδιευθύντρια την Όλγα Φιλανιώτου και Υποδιευθυντές τους Neil Brodie και Γεώργιο Γαβαλά. Η θέση του Κάβου Δασκαλιού είναι ευρέως γνωστή εξ αιτίας της εκτεταμένης λαθρανασκαφής – αρχαιοκαπηλείας κατά την δεκαετία του 1950. Σωστικές ανασκαφές διεξήχθησαν το 1963 από τον Χρήστο Ντούμα και το 1967 από την Φωτεινή Ζαφειροπούλου, ενώ το 1987 με ένα πρόγραμμα υπό την διεύθυνση των Renfrew, Ντούμα και Λίλας Μαραγγού, καθορίστηκε η έκταση του συλημένου «ιδιαίτερου συνόλου», το οποίο αποδόθηκε στον πολιτισμό Κέρου – Σύρου της Πρώιμης Εποχής του Χαλκού (Πρωτοκυκλαδική II). Με την έναρξη των εργασιών πεδίου το 2006, εντοπίστηκε ένα ιδιαίτερο σύνολο στο νότιο άκρο του Κάβου («νότιο ιδιαίτερο σύνολο»). Η ανασκαφή του απέδωσε χιλιάδες θραύσματα μαρμάρινων και πήλινων αγγείων και εκατοντάδες σπασμένα μαρμάρινα ειδώλια. Αυτά είχαν επίτηδες θραυσθεί σε άλλο μέρος και εν συνεχεία μεταφερθεί και αποτεθεί στη συγκεκριμένη θέση, δίνοντας την εντύπωση ότι πρόκειται για τελετουργικό σύνολο. Η εργασία στο «νότιο ιδιαίτερο σύνολο» συνεχίστηκε το 2007 και έτσι εγκαινιάστηκαν οι ανασκαφές στον εκτεταμένο πρωτοκυκλαδικό οικισμό πάνω στο μικρό (200 μ.) αλλά απόκρημνο νησί του Δασκαλιού. Αποκαλύφθηκαν αρχιτεκτονικά κατάλοιπα σε καλή διατήρηση με άφθονο πρωτοκυκλαδικό οικιακό υλικό.

Το νησί Δασκαλιό μπορεί τώρα να ανγνωρισθεί ως μείζων οικισμός του πολιτισμού Κέρου – Σύρου (π. 2800 – 2300 π.Χ.). Ακριβώς απέναντι του στην Κέρο, διαπιστώθηκαν στον Κάβο δύο ξεχωριστές περιοχές για οργανωμένη απόθεση περιόπτων αντικειμένων, που μεταφέρονταν από πολλές πηγές στις Κυκλάδες και πιθανώς και πέραν αυτών, προφανώς ήδη θραυσμένα, και τοποθετούνταν εκεί σε μια σειρά αποθέσεων για τις οποίες τεκμαίρεται με ασφάλεια ένα τελετουργικό περιβάλλον. Ο Κάβος Δασκαλιού μπορεί τώρα να ανακηρυχθεί ως το πρώτο μείζον κέντρο συμβολισμού στο πρώιμο Αιγαίο.

SHAW, Joseph,

Sequencing the EH II 'Corridor Houses'.

One of the most exciting discoveries in Greek prehistory is a type of building of Early Helladic II date, discussed earlier by the present author and nicknamed "Corridor House." The present study concerns itself with the relative chronology of seven of these, using two main criteria. One criterion concerns structural changes that can be ordered chronologically, namely the use of partial or complete "corridors" alongside a series of axially set rooms, with the more complete corridors, housing stairways, being later. A new structural criterion is whether the building used roof tiles. For instance, the lack of tiles, combined with the simple plan of the corridor house at Thebes, places it at the beginning of the development. Further, a restudy of the corridor house with an undeveloped plan at Akovitika has shown that it was without tiles, the tiles found near it actually belonging to a later building. Thus special roofing seems to have been introduced midway into the sequence. The second criterion makes use of recent publication on EH pottery. For instance, the style associated with the Theban building was Thebes Group A, earlier than the Lefkandi I style characteristic of the later corridor house on Aegina (The Weisses Haus). Clearly the Theban building is at the beginning of the development, with the later examples at Aegina and Lerna at the end. Other examples fall somewhere in between. Terms suggested for the architectural stages discernable are "rudimentary," "transitional," and "coalesced."

Ταξινομώντας τις ΠΕ ΙΙ «Οικίες με διαδρόμους».

Μια από τις πιο συναρπαστικές αποκαλύψεις στην ελληνική προϊστορία είναι ένας τύπος κτηρίου της Πρωτοελλαδικής ΙΙ περιόδου, που παλαιότερα συζητήθηκε από το συγγραφέα και ονομάστηκε «Οικία με διαδρόμους». Η παρούσα μελέτη ασχολείται με τη σχετική χρονολόγηση επτά τέτοιων κτηρίων με βάση δύο κύρια κριτήρια. Το πρώτο κριτήριο αφορά δομικές αλλαγές, οι οποίες μπορεί να ταξινομηθούν χρονολογικά, δηλαδή τη χρήση τμήματος ή πλήρους «διαδρόμου» κατά μήκος μιας σειράς αξονικά παρατεταγμένων δωματίων, με τους πληρέστερους διαδρόμους, που στεγάζουν κλιμακοστάσιο, να είναι υστερότεροι. Ένα νέο κατασκευαστικό κριτήριο είναι εάν το κτήριο στεγαζόταν με κεραμίδια. Για παράδειγμα, η έλλειψη κεραμίδων σε συνδυασμό με το απλό σχέδιο του κτηρίου με διαδρόμους στην Θήβα, δείχνει ότι τοποθετείται στην αρχή της εξελικτικής σειράς. Επίσης, η εκ νέου μελέτη της οικίας με διαδρόμους στα Ακοβίτικα, που έχει ένα μη εξελεγκμένο σχέδιο, έδειξε ότι δεν είχε ούτε κεραμίδες, καθώς αυτές που βρέθηκαν κοντά της ανήκαν στην πραγματικότητα σε ένα υστερότερο κτήριο. Έτσι, η ιδιαίτερη στέγαση φαίνεται ότι εισήχθη στο μέσον περίπου της εξελικτικής πορείας. Το δεύτερο κριτήριο χρησιμοποιεί τις πρόσφατες δημοσιεύσεις ΠΕ κεραμικής. Ο κεραμικός ρυθμός, παραδείγματος χάριν, που συνδέεται με το θηβαϊκό κτήριο ανήκει στην ομάδα Θήβα Α, πρωιμότερη του ρυθμού Λευκαντί Ι, που χαρακτηρίζει την υστερότερη οικία με διαδρόμους στην Αίγινα (Οικία Weiss). Σαφώς, το θηβαϊκό κτήριο είναι στην αρχή της εξελίξεως και τα υστερότερα δείγματα της Αίγινας και της Λέρνας στο τέλος της. Άλλα δείγματα παρεμβάλλονται ενδιάμεσα. Όροι που προτείνονται για τα αρχιτεκτονικά στάδια που διακρίνονται είναι «στοιχειώδεις», «μεταβατικό» και «μικτό».

TURNER, David R.

Schliemann's Diary: Greece and the Troad, 1868.

This article examines Schliemann's own description of his journey through Greece and the Troad in 1868. It begins in Corfu and Cephalonia, and moves on quickly to Ithaca. The article examines Schliemann's concern with Homer in relation to his activities on these islands, as well as relating a Homeric narrative for his journey to concerns in his personal life, and picking out details emphasizing his increasing interest in archaeology. The scene moves on to Athens and Schliemann's view of modern Greece, then to the Peloponnese and his reaction to Mycenae, Tiryns and other Argolid sites. Part two concerns Schliemann's time in the Troad. It deals with the Homeric question and the location of Troy

in scholarship up to 1868; an outline of Schliemann's itinerary in the Troad; Schliemann's search for Troy, including excavations at Bunarbashi; and the question of his acquaintance with Hissarlik. The views put forward differ significantly from those previously expressed in regard to the question of Hissarlik. The article concludes with two appendices, one offering extracts from Schliemann's Ithaca diary, the other extracts from his Troad diary.

Το ημερολόγιο του Schliemann: Ελλάδα και Τρωάδα, 1868.

Το παρόν άρθρο εξετάζει τις περιγραφές του Schliemann για το ταξίδι του στην Ελλάδα και την Τρωάδα το 1868. Αρχίζει στην Κέρκυρα και την Κεφαλονιά και γρήγορα κινείται στην Ιθάκη. Εξετάζεται η ενασχόληση του Schliemann με τον Όμηρο σε σχέση με τις δραστηριότητές του σε αυτά τα νησιά, καθώς και με τον ομηρικό τρόπο αφηγήσεως του ταξιδιού του σε συνδυασμό με ενδιαφέροντα της προσωπικής του ζωής και με την επιλογή λεπτομερειών, που δίνουν έμφαση στο αυξανόμενο ενδιαφέρον του για την αρχαιολογία. Το σκηνικό μεταφέρεται στην Αθήνα και την άποψη του Schliemann για τη σύγχρονη Ελλάδα, έπειτα στην Πελοπόννησο και τις αντιδράσεις του στις Μυκήνες, την Τίρυνθα και άλλες αργολικές θέσεις. Το δεύτερο μέρος αφορά στο χρονικό διάστημα που πέρασε ο Schliemann στην Τρωάδα. Πραγματεύεται το ομηρικό ζήτημα και την ταύτιση της θέσεως της Τροίας σύμφωνα με την έρευνα μέχρι το 1868, το περίγραμμα του οδοιπορικού του Schliemann στην Τρωάδα, την αναζήτηση της Τροίας από τον Schliemann, περιλαμβανομένης της ανασκαφής στο Bunarbashi, και τον τρόπο με τον οποίο γνώρισε το Hissarlik. Οι απόψεις που υποστηρίζονται διαφέρουν αισθητά από τα προγενέστερα διατυπωθέντα ως προς το ζήτημα του Hissarlik. Το άρθρο καταλήγει με δύο παραρτήματα: το ένα περιλαμβάνει αποσπάσματα από το ημερολόγιο του Schliemann για την Ιθάκη και το άλλο από το ημερολόγιο της Τρωάδας.